

ek

usában s ne kés...
nemzet akara...
nünk, mi kö...
dannyian: éljen

ok. Mihalache
ennünket és eré...
replőt. „Ha mak...
meg a gyeplőt,
fogja, hogy
akkor sujtson
ezte be beszédét

móris tárgyalása

ember 18. In...
nap délután há...
beszélést folyta...
egykj termében.
te, hogy a koron...
memorandum
oz, amely Maniu
zetének a restaur...
foglalja magá-

rgyalásairól. A
gy egy genfi tár...
állam megvaló...
amit a Balkán...
vetett. Megállá...
perel, hogy Török...
zött fokozódott a
nyelviteni az illető
másának kedvező
külgyminiszter
ba.

marseillei merény...
k bünterének tár...
fog megkezdődni

utazott Párizsból

Aschmann taná...
külgyminiszterium
rárost és vissza...
tanácsos látoga...
k, de anyai két...
megbeszéléseket
ériumban is. Az
rint Aschmann a
különösen rádió
érdekében igyeke-

A svéd csapat...
utba a Saar...
a népszövetségi
német kormány
ban az irányban,
svéd és holland
német területen

arsói és moszkvai
rkeztek a francia
egyezmény ter-

ak el Victoria
ait

Victoria állam...
felhőket sodort
árokat okozott.
ölt és magánhá...
helyt a vihar.

ott a kommu...
anda

többi napokban
újából lábraka...
ontjain kommu...
ének ismeretlen
ára szövetségi...
vetitene az ég...
számcs kom-

Lapkiadó E. T.
Baron L. Pop 18.
7.

ai

Taxa postali
plătite în num.
No. 224718/928.

10. Telefon: 9-77.
Havonta 110, ne...
sre 600, egészé...
Földre: Havonta
12, egészévre zu roma...
detések díjazásá szerint. Az „Uj
KELET” az erdélyi és bánági zsi...
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkjeink utánnyomását csak a for...
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Rá...
szogi Ernő, Strada Matei B... 3.

Csőtörtök, 1934. dec. 20.

5695. EV. XVII. EVF.
TEBET 14. 286. SZÁM.

A „Mein Kampf”

Berenger ur, a francia külügyi bizottság
elnöke nagyon értelmes, nagyon világos
fejté ur lehet.
S mint igazi franciához illik: szókimondó
uraság is.

A francia politikai életben mindeztől
egyetlen felelős, vagy magasállású urnak
sem jutott észébe olyan nyilvánvaló igazságra
felhívni a figyelmet, mint amilyen igazságot
a szenátus tegnap ülésén Berenger ur
mondott.

Azt mondotta ugyanis, hogy csak két al...
ternatíva lehetséges a hitlerista Németor...
szággal szemben.
Hitler vagy hazugságnak nyilvánítja ki
mindazt, amit „Mein Kampf” című szenny...
íratában összefirkált, vagy pedig akkor ha...
zódik, amikor a szennyíratban foglaltak el...
lenkezőjéről beszél.

Harmadik alternatíva nem lehetséges.
Hitler vagy a „Mein Kampf” alapján áll,
amelyben ama nézetének adott kifejezést,
hogy Franciaországot el kell törölni a föld
színéről — s akkor fölösleges minden tár...
gyaklás a hitlerista Németország kiküldöttjei...
vel és vigéceivel — vagy pedig megtagadja
saját felfogását és véleményét — s akkor
még sokkal inkább megvan minden ok rá,
hogy egyetlen szavát se higgyék el.

Az nem valószínű, hogy Hitler korszak...
alfejtő „művét” megtagadja, mert ez azt
jelentené, hogy a nemzet szocializmus ide...
ológiai háziasát tagadná meg, ami ugyan kö...
zömbös a világ számára, de nem közömbös
az elhírdőitől népcitőmegek előtt.

Vizsgál, ha nem tagadja meg a „Mein
Kampf”-ot úgy minden lépése és minden igé...
rete a francia-német közeledésre vonatko...
zólag átlátás és primitív ravasszág, ame...
lyen át nem látni nem franciához méltó es...
lekedet.

Henry Berengernek igaza van: Hitlerék...
kel tárgyalni nem egyéb, mint meddő idő...
pazarlás, vagy jámbor, de önző angol óhaj...
tas, amely legfeljebb Anglia imperialista
érdekeit szolgálja, de nem Európa és főleg
nem Franciaország érdekét.

A „Mein Kampf” igazi szellemi portréja
Hitlernek, lelkének, testi és szellemi alkata...
nak hí tükre, amelynek megtagadása saját
megtagadását jelentené.

Az ezt a könyvet írta, abból nem lehet
sohasem: európai értelemben vett politikai,
vagy államférfi, nem lehet sohasem kultúr...
ember, aki komolyan szívén viseli az ember...
iség, és főleg a béke ügyét.

Vagyis: kutyából nem lesz szalonba.

Az utolsó akkord

A képviselőház és a szenátus utolsó ülé...
sét tartotta tegnap a karácsonyi vakáció
előtt és ezen az utolsó ülésen a kisebbség...
rül volt szó.

Természetesen nem túlságosan dicsektek
benünket.

Az erdélyi és utódállamokbeli városokról
volt főképpen szó, amelyekről Oanea szená...
tor, a felsőbüntetési peréről ismert besztorce...
megyei politikus úgy vélekedett, hogy azokat
zsidók tartják a kezükben.
Ezt a nekünk tulajdonított hatalmat, bár...
mennyire is hízogó ránközve, kénytelenek
vagyunk sajnálattal visszautasítani.
A hatalom azé, aki politikai hatalmat
gyakorolja és tisztelettel adjuk Oanea sze...
nátor ur tudomására, hogy Erdély városai...
nak nagyrésztében az interimár bizottságok...
ból kifejeztették a zsidókat.

A hatalom azoké, akik a közjogi méltósá...
geket bírják és Oanea szenátor urnak tudnia
kellene, hogy Erdély nagyobb „zsidósodott”
centrumaiban nyoma sincs zsidó köztisztvis...
lőnek.
A hatalom azoké, akik a közpénzeket ke...
zelik és tudni kell, hogy a közpénzeket ugyan
a zsidók buszán és verőtékekre adják, de
a pénzek kezelésére és a kezelési módjának
ellenőrzésére semmiféle jogalk nincsenek.
A hatalom azé, aki generációt nevel és
tanít, hogy a román kormány, pláne a
Jelenlegi, egyetlen zsidószellemű iskolát nem
engedélyez, a zsidó kultúra és a héber nyelv
tanítása a kevés zsidó iskolában mesterséges,
tantervi nehézségekbe ütközik.
A városokban valóban élnek zsidók. Sét.

Pál régensherceg Jeftics volt külügyminisztert bizta meg az új kormány meg... alakításával

**Az új kormány megalakulásáig a lemondott Uzonovics
vezeti továbbra is az ügyeket. Jeftics kormányalakítási
kísérletének kudarca esetén Zsifkovics kap meg...
biztatást? Új választójogot hoznak be
Jugoszláviában?**

Belgrád, december 19. Szerda délelben Pál régensherceg magához hívatta Jef...
tics volt külügyminisztert, akit a lemondott Uzonovics miniszterelnök helyébe
kormányalakítással bizott meg. Jeftics a megbízást vállalta és a régenshercegtől
való távozása után mindjárt megkezdte az új kormány megalakítására vonatkozó
tárgyalásokat. Belgrádi jelentés szerint a kormányalakításra vonatkozó tárgyalá...
sok esetleg a hét végéig is eltarthatnak, de nincs kizárva az sem, hogy Jefticsnek
24 óra belül sikerül új kormányt alakítania.

A jugoszláv kormányválság eseményei

Mint az Új Kelet jelentette, Jeftics jugo...
szláv külügyminiszter tegnap délután be...
adta lemondását, Kojics igazságügyminisz...
terrel egyetemben. A külügyminiszter
lemondást rövidesen követte az egész Uzo...
novics-kormány lemondása. Pál régensher...
ceg a kormány lemondását elfogadta és a
távozó miniszterelnököt és kormányja tag...
jait megbizta az ügyek vitelével, az új ko...
mány hivatalbalépéséig. Az Uzonovics-ko...
nyomban megkezdte a deignálást előké...
szítő tárgyalásokat. Audiencián fogadta
Tomasics szenátusi és Kumanudi szkuptsi...
nai elnököket.

Angol diplomáciai körökben az a véle...
mény alakult ki, hogy amennyiben a Jef...
tics kormányának sikerül megalakulnia,
ugy Jugoszláviában rövidesen új választó...
jogot hoznak be, amely a jelenlegi diktató...
rikus rendszeren lényegesen enyhíteni fog.

Belgrádi politikai körökben úgy tudják,
hogy amennyiben Jeftics külügyminiszter...
nek nem sikerülne kormányt alakítania,
ugy Pál régensherceg Zsifkovics tábornok...
ot fogja megbizni az új kormány megal...
kításával.

Kedvezően itélik meg Jeftics
kormányalakítási kísérleteit

Jeftics megbízásával Bécsben az a hir...
terjedt el, hogy a leköszönt kormány kül...
ügyminisztere néhány ellenzéki politikust
is fel fog venni kormányába, de csak mint
magánszemélyeket s nem mint politikájuk...
kat követő tömegek vezetőit.

A jugoszláviai kormányválsággal kap...
csolatban a Daily Herald ama nézetének ad...
kifejezést, hogy olyan új jugoszláv ko...
mánynak kell jönnie, amelynek tagjai be...
felé a kibékülést, kifelé a barátság poli...
tikáját kívánják folytatni. A lap szerint
Jeftics alkalmas személy egy ilyen ko...
mány irányítójának.

A Daily Telegraph viszont zágrábi for...
rásból azt az értesülést közli, hogy a horv...
át tömegek nem remélik helyzetük jobbra
fordulását az új kormánytól sem, mert
rendszerváltozásra nincs kilátás.

Lemond Blomberg német hadügy... miniszter és Göring lesz az utóda?

Párizs, december 19. (Rador.) A Le Journal berlini jelentése szerint von Blomberg
tábornak hadügyminisztere akar mondani, mert nem sikerült meggyőznie Hitlert a
rohamesapatok feloszlataának szükségességéről. Kér szerint Blomberg utódja Göring
lesz.

Ezeket a városokat nem utolsó sorban a zsi...
dók építették. Amikor ezekben az országok...
ban még a feudális és félfendális rendszerek
divottak, jöttünk mi és teremtettük meg a
városokat, hoztuk a civilizációt, egyszóval
alkottuk meg a polgári társadalmat, amelyet
Oanea szenátor most éppen töltnak akar meg...
tisztítani.

Elhajlandók minket bebecsátani Oanea szená...
tor ur nemkevésbé szangvinikus elődei.

„A Mór megtette kötelességét, Mörice me...
het” — így módosult az idők folyamán ez a
történelmi közmondás, amely most Oanea
szenátor ur ajkán ismétlődik.

Oanea szenátor ur úgy látszik nem akar...
ja tudni, hogy a román parasztnak egészen
mindégy, hogy kinek adja el a búzát és kitől
veszi az ekét.

Csak akkor nem mindégy neki, amikor
jönnek Oanea ur és társai és olcsó demagógi...
ával a zsidókat dobják oda a félrevezetett
tömegek dühének martalékául.

VILÁG TUKRÉ

A Kelet európaizálódása (Hans Kohn, Die Europäisierung des Orients, Schocken-Verlag Berlin)

A Levantének, a Földközi tenger délke...
leti partvidékének, más néven: a közeli
Keletnek, nagy, néha egyenesen döntő sze...
rep jutott ki valamikor az emberiség törté...
netében. Itt állott a kultúra bölcsője.
Itt fejlődött az emberi szellem a betűvetés
alapvető készségéig és itt árnyalt az Egy...
isten felismerésének és a filozófiának ma...
gasságába. Judaea és Hellas polárisan el...
lentétes művelődése is itten nőtt és pedig
egymásnak meghitt közelében. Itt sarjadt
aztán a hettőjük találkozásából, egymásra...
hatásából és a Kelet egyéb ősi kulturáinak
gyökreiből is táplálva, a hellénizmus, mely
a római világbirodalomnak szellemi alapja
lett, majd a kereszténységnek utengenge...
tője. De gazdaságilag is központ ez a terü...
let — három világrész határa, érintkezési
pontja — ameddig a római impérium fenn...
állott.

Róma bukásával azonban megszűnik a Le...
vante centrális szerepe. Periferiává sül...
lyed. Csak az iszlám, majd a kereszties há...
boruk révén dereng fel és ekkor is mind...
össze aránylag rövid időre, egykori ragyo...
gásának halavány mása. Utánuk újra söté...
téttség borul erre a területre, mely Euró...
pának és Ázsiának nemcsak kulturát, ha...
nem jellemző módon nevet is adott. Euró...
pa neve ugyanis korántsem a görög myt...
hológiából ismert főniciai királylány nevé...
ből származik, hanem az ó-asszír és héber
„ereb”, azaz Nyugat szóból és így nyugati
világrészt jelent. Ázsia nevének gyöke pe...
dig szintén ó-asszír acu szó amelynek Ke...
let a jelentése.

Most azután megint kiemelkedett a Le...
vante hosszú időn át tartó jelentéktelen...
ségéből. Az új közlekedési eszközök: az
autó, a repülőgép hozták közelebb Európá...
hoz. Európa gazdasági érdekszférájához
épp úgy, mint Európa szelleméhez. Ütkö...
zó pontja lett az imperialista törekvések...
nek, természeti kincsei miatt és mert fon...
tos része az India felé vezető utnak, nagy
a vetélkedés érte. A gyarmatosító népek
viszont megismertették a Levante őslakóit
Európának technikailag fölényes kulturá...
jával.

Ennek a kulturának csodamódra nagy a
presztizse és a vonzóereje itten, amikor
otthonában ugyancsak a kulturát nehéz kri...
zis tépázza és vésszesen megfogyatkozott a
hitele. A Levante sebbel-lobbal átveszi
Európától, ami az életét könnyebbé, sze...
sebbé, élvezetesebbé tudja formálni és eb...
ben a gyors, ebben a rohanó iramu alkalm...
mazkodásban a legtöbbször persze csak a
felszínél reked meg. Kulturamorzsjákat
vesz át, cserében a maga ősi, sok tekintet...
ben mély egységében imponáló kulturájá...
ért, amely elsikkad, odavész a metamorfo...
zis közben. A nagy cserebere pedig az át...
menet felemás lényévé süllyeszti a levant...
teit.

Az európaizálódás azonban korántsem
csak alkalmazkodás a Nyugathoz. Szembe...
helyezkedés is egyben. Európa hatása alatt
a Levanten is hátrébe szorul a vallás, sze...
kularizálódik a közélet, megváltozik a gaz...
dasági és a szellemi struktúra és diadal...
masan előtérbe nyomul a nemzeti eszme.
Ugyanolyan jelentőségre emelkedik, mint
a 18. század Európájában, döntő erővé
avanzsál. Amikor tehát a levantei meghó...
dol az európai kultúra előtt, nacionalizál...
dik is egyben. Vagyis önálló létre törek...
szik. Le akarja rázni magától az idegen
erők és érdekek béktyóit. Fellázad Európa
ellen, melytől az eszméket és a technikát
kölcsönözte!

Törökország példája izgatja és csábítja
a Levantét. Azé a Törökországé, mely fel-

borította a sévresi diktált békét és egyezményesbékét vivott ki. Törökországé mely a legnyersebb erőszakkal és részben grandiózus áttelepítéssel „oldotta meg” a kisebbségi kérdést. Vagyis ismételtel semmibe sem vette Európa parancsszavát. Am ugyanakkor rendre átvette Európa módszereit, ideológiáját, kulturális és gazdasági rendjét. Amely tehát világosan mutatja mind a két irányban Európa hatását.

A Levante így veszedelmes konfliktusok magvát rejti. Miatta, a sokat emlegetett „kelet-kérdés” miatt tört ki annakidején a krími, majd a balkáni és végül a világháború. Most a Törökországgal szoros barátságot tartó Szovjet izgat ezen a területen és pedig a nemzetek egyenlőségének gondolatával és egy új szociális rend tervével. Az északkeurópaiak faji felsőbbiségére, a keresztény kultúrára és a demokratikus államformára rátartó kapitalisztikus angol-szász-imperializmus áll vele szemben. Ki a megmondhatója, hogy az öntudatra ébredés, az egyenlőség szenvedélyes hite milyen feszítő erőket termel majd ki a Levanten és hogy mikor következnek be itten a leszámolás az ellentétes érdekű és világnézeti két impérium között?

Hans Kohn elgondolásait erről a fontos tárgyról már a korábbi könyveiből ismerjük. A különbség közöttük a mostani műve javára az, hogy ez a mostani könyve a legutóbbi napok eseményeiig és eme események tanulságai-ig nyomul előre. Hogy egyes fontos részleteket — például Törökország európaizálódása és a csakis külső erőkre építő örmény önállóságnak memmentőként ható összeomlását — az eddigénél behatóbban ismerteti. Viszont különös, hogy a zsidó írónak zsidó kiadónál megjelent ez a műve az eddigieknél sokkal kisebb mértékben foglalkozik a zsidóságnak és Palesztinának problémáival.

A zsidó olvasót persze elsősorban azok a szórnyos helyek fogják érdekelni ebben a könyvben, amelyek a zsidóságról és a zsidóságnak mána centrális problémájáról, Palesztináról ejtenek, sajnos csak nagyszűkösön szót, s amelyeket a tárgymutató jóvoltából könnyen felülhet és újra meg újra elolvashat. Így az ősi zsidó kultúra kivételes voltának és kivételes szerepének jellemzése. A megállapítás, hogy a cionista gyarmatosítás történetesen ugyanazon a helyen összpontosul, amelyen a keresztény vitések hajdanában megtelepedtek: a partvidék sikágán. Ha magyar ismeretei is vannak, nagyot fog nézni ama elírás láttára, hogy I. Szulejmán Kohn szerint *Budapestet* foglalta el. Sokat fogja foglalkoztatni a „Strukturwandeln” felirású fejezet és a benne olvasható megállapítások a régi levantei kultúra szétesésének és az új kultúra gyökérvetésének kellemetlen átmeneti jelenségeiről, s arról, hogy a nemzeti cszme előrenyomulása mindenütt szükségképpen együttjár a vallás háttérbeszorításával. Elmélázhat a vitathatatlan történeti tényen, amit Kohn kiemel, hogy Palesztina a nagyhatalmasságok megütközésének színtere volt már ismételtel a multban. Nemkülönbön a hivatalos adatokkal is alátámasztott megállapításon, hogy Anglia édes-keveset tesz a palesztinai lakosság kulturális színvonalának emeléséért, s hogy egyáltalában keveset törődik a lakosság kívánságaival. Fölöttébb érdekes annak leszögezése is, hogy az angolok régeje és tervszerűen készültek Pelasztina megszerzésére. A világháborút megelőző évben például stratégiai okokból felmérték a színi félszigetet és e munkálatokban résztvett a legendás hírű Lawrence ezredes is, röviddel ezután a törökellenes arab-felkelés vezére. A Balfour nyilatkozata nem volt tehát pillanatnyi ötlet terméke, a világért sem volt improvizáció. Ma is döbbenetesen hat a Herbert Samuel interpretációja, mellyel erősen szikrefogta a Balfour nyilatkozat jelentését. Megerősíti ez az emlékeztető interpretáció Kohnnak azt a megállapítását, hogy a világháború katonai operációinak során tett ígéreteknek beváltására, senkisé gondolt komolyan. Hans Kohn rávilágít a nagy stratégiai fontosságára is, amit Palesztina a Brit birodalom számára jelent. Okosan jellemzi a sorstól is kegyelt és intuitív gondolatokban oly gazdag világpolitikát. És kiemeli Earl of Beaconsfield, vagyis Benjamin Disraeli döntő szerepét e politika tudatosság és tervszerűvé tételében. (g. s.)

SELECT MOZGO

SELECT MOZGO

A FELVERU BESTIA

rendkívül izgalmas film, különleges tartalommal: főszerepekben: IRENE DUNNE, MIRNA LOY, RICCARDO CORTEZ.

Karácsonyi műsrunk főszerepét a legkedveltebb művészpár:

JOAN CRAWFORD és CLARK GABLE

alakítják.

Nagyösszegű kártérítési pert nyert meg egy marosvásárhelyi vendéglős a város ellen

Târgu-Mures-Marosvásárhely, december 19. (Az Új Kelet tud.) Kilenc év óta húzódó pert tárgyalt ma délelőtt a marosvásárhelyi Tábla Bersan polgári-tanácsa.

Az ügy előzményei még a háboru előtti időkre nyulnak vissza, amikor a Maros igen sokszor kiöntött Marosvásárhelyi külső kerületeiben és igen jelentős károkat okozott. A város, hogy a további károkat elkerülje megkereste a magyar földművelésügyi minisztériumot, hogy a Maros partján hiányzó szükséges védőgátakat felépíttesse. Az illetékes minisztérium ki is utalt akkor Marosvásárhely városának 100 ezer aranykoronát, amelyből a város azonban csak 55 ezer koronát vett fel és a hátralékos összeg felvételére egyáltalán nem került sor. Ilyenformán a partmenti munkálatok is csak hiányosak voltak. A nagy

világégés után a román állam már mint elértéktelenedett követelését vette át a magyar államtól, amellyel semmihez sem foghatott.

A Maros közben minden évben kiöntött és a legtöbb kárt Ritz Károly marosvásárhelyi vendéglősnek okozta, aki a várost 1925-ben be is perelte kártérítésért. Ritz a Maros által okozott károkért egy összegben 853 ezer lej kért, azonban a marosvásárhelyi törvényszék csak 418 ezer lej kárt, valamint mintegy 150 ezer lej költséget állapított meg. A döntés ellen ugy Ritz Károly, mint a város fellebbezést jelentettek be.

A fellebbezést ma tárgyalta érdemben a marosvásárhelyi tábla, amely a védőügyvédek szópárbaja után december 22-ikére halasztotta az ítélet kihirdetését.

Gyászruhákat

pár óra alatt nagyon olcsón fest az országosan elismert CZINK-cég Cluj.

Háromezer lej büntetésre szállította le a tábla Bodea dr. egyéves büntetését**A főbbi vádlott egy részének büntetése amnesztia alá esik**

Cluj-Kolozsvár, december 19. (Az Új Kelet tud.) Dr. Bodea, a kolozsvári ideggyógyászati klinika volt tanársegédének és ötven vádlottársának évek óta húzódó katonaszabadsági perével tegnap ismét foglalkozott a kolozsvári tábla. November 9-én már tárgyalta egyszer a tábla Bodea doktor perét, de a tanácstagok véleménykülönbsége miatt ötös tanács elé került a katonaszabadsági per. A tanácstagok és a védelem között vita indult meg az első táblai tárgyalás alkalmával abban a kérdésben, hogy Bodea doktor tettét büntetnek vagy vétségnek minősítik. Két tanács tag vétségnek, míg a harmadik büntetnek minősítette Bodea dr. tettét.

A törvényszéki tárgyaláson annak idején Bodea dr.-t egy évi fogságra, valamint politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére

ítélték. A többi vádlottat hamis orvosi bizonyítvány használatáért egy hónaptól négy hónapig terjedő fogsággal sújtották, míg ötöt felmentettek a vád alól. A tábla Ulvianu ötös tanácsa a tegnapi tárgyalás folyamán megváltoztatta a törvényszék ítéletét. Bodea dr.-t 22 vádlott esetében felmentette az orvosi bizonyítvány hamisításának vádjá alól és mindössze két esetben mondották ki büntetést. Ezért háromezer lej büntetés fizetésére ítélték. A vádlottak egy részének a vétsége amnesztia alá esett, míg egy másik csoportnak öt napra szállították le a büntetését, amelyet kitöltöttnek vett a vizsgálati fogsággal, kettőt pedig felmentett a vád alól. Ilea ügyész tudomásul vette az ítéletet, míg dr. Bodea és a többi elítéltek fellebbeztek az ítélet ellen.

Üzleti spekulációkban elvesztette vagyonát Lorenz bécsi sebészprofesszor és ezért követett el öngyilkosságot**Leikiismeretlen szélhámosok kezébe került a professzor, akik nemlétező petróleum-vállalatot adtak el neki**

Bécs, december 19. Megemlékezett az Új Kelet arról a tragikus öngyilkosságról, amelyet egy híres bécsi sebész-professzor, dr. Hans Lorenz egyetemi tanár követett el, aki házának padlásán felakasztotta magát.

Lorenz professzor öngyilkosságának háttere néhány napig teljesen homályos volt és senki sem tudta megállapítani, hogy mi késztette az ősz professzort az öngyilkosságra. Ma aztán a bécsi rendőrség világosságot derített a titokzatos ügyre.

A rendőrség által bevezetett nyomozás feltűnésteltető eredményre vezetett. Megállapították, hogy Lorenz professzor bizo-

Orvosok, mérnökök!

Minden magyar, német, francia, angol folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj.

nyos petróleum üzletek lebonyolításába kezdett, azonban szélhámosok kezébe került és elvesztette egész vagyonát.

A professzornak körülbelül egy millió silling vagyona volt, amit gazdasági tanács adói rábeszélésére állítólagos galíciai petróleum vállalatok részvényeinek megvásárlására fordított. Megvette a kroscovi, „Radziela” petróleum vállalatot és a witrilovi „Barbara” társaság részvényeit, melyek hatalmas mennyiségű petróleumot kellett volna kitermeljenek. A petróleum vállalatok, azonban mint utólag kiderült egyáltalán nem is léteztek.

Néhány nappal ezelőtt a professzor rájött arra, hogy tanácsadói csunyan becsapták és az állítólagos vállalatok, amelyeknek fő részvényesei lett, egyáltalán nem is léteztek és ezért az ismeretes módon két kezét összekötve, hogy ne tudjon magán segíteni, ha esetleg utólag megbánná a tétét, felakasztotta magát.

Hans Lorenz professzor nemcsak egyike volt a legkiválóbb osztrák sebészeknek,

hanem híres műgyűjtő és alpinista volt.

A professzornak igen híres és óriási vagyont érő gobelin, kép és régiség gyűjteménye volt, amit vagyonának elszása után értékesíteni próbált. Az osztrák kormány azonban néhány évvel ezelőtt olyan törvényt léptetett életbe, amely tiltja az ország területén található műkincsek külföldre való elárúsítását, belföldön pedig a professzor nem tudott volna vevőket találni műtérteikre.

A tragikus véget ért professzor családja iránt egész Ausztriában óriási részvét nyilvánul meg.

A szovjetkormány likvidálta az ICA kolonizációs tevékenységét Oroszországban

Moszkva, december 19. A Zsidó Távirati Iroda moszkvai tudósítója jelenti, hogy a KOMZET, a zsidó mezőgazdasági és ipari irányító kormánybizottság átiratot intézett a Jewish Colonisation Association (ICA) vezetéséhez, melyben arról értesíti a telepítési társaságot, hogy a kormány likvidálja az ICA-nak a Szovjetunió zsidó rajonjaiban végzett kolonizációs tevékenységét. A KOMZET köreiben ezt a határozatot azzal indokolják, hogy az ICA az utóbbi években csak a látszat kedvéért folytatta tevékenységét Oroszországban és a valóságban maga indította be üzemének likvidálását.

A hír általános megdöbbenést váltott ki a zsidóság köreiben. Mint ismeretes, az ICA intenzív kolonizációs munkát végzett Krimben és az ukrajnai zsidó rajonokban és az orosz kolonizációt nemcsak, hogy előbbre helyezte a palesztinaiál, hanem az utóbbit teljesen elhanyagolta. 1927-ben az ICA vezetősége négy millió aranydollárt bocsátott a szovjetkormány rendelkezésére abból a célból, hogy a zsidó szövetkezeteket megfelelő hitellel lássák el, ezt a pénzt azonban más célokra használták fel. Az utóbbi időben a zsidó sajtó sokat firtatta ezt az ügyet és a fenti hír csak fokozni fogja azt az elégedetlenséget, mely az ICA oroszországi üzemének likvidálásával egyidejűleg a zsidó kolonizációs társaság fokozottabb tevékenységéhez látott Palesztinában és bizalmas értesülések szerint a Hule-földekre szülő koncesszióban is része van az ICA-nak.

Szezon utáni olcsó áron vásárolhat most a**WEISZ FIVÉREK**

szőrmeszállóban (Gólya-palota) legmodernebb szőrmegyűzőgépekkel.

— Az amerikai agrárlakosság meg van elégedve az új mezőgazdasági politikával. Londonból jelentik: A Times megállapítja, hogy Amerikában haladás történt az agrároló kiküszöbölése irányában. Ez évben a mezőgazdaság tiszta jövedelme egy milliárd dollárral több, mint az elmúlt év során. Az agrárlakosság az egész vonalon elégedett a jelenlegi mezőgazdasági politikával.

— Építőipari konjunktúra Angliában. Londonból jelentik: Építőipari konjunktúra van Angliában. Ha a lakóházépítési indexet 1925-ban 100 százaléknak vesszük, az ideig építés 155.3 százalékra emelkedett.

— Forgószél söpörte végig az ausztrálai Victória-államot. Londonból jelentik: Az ausztrálai Victória állam egy részét 100 Fahrenheit fokos több napos hőhullám után forgószél söpörte végig, amely számos építményt romba döntött.

— A becleani Brit Trumpeldor kéri a n. é. közönséget, hogy az egyesület kölcsönös könyvtára részére román, magyar és főleg héber nyelvű könyveket adakozzanak. Cim Jehuda Brit Trumpeldor, Beclan, jud. So-mes.

Bucuresti-Bu

Kelet tud.) A puit, a képvise mentek. Arán illesztak volt, a masak és dró illesztak során küdte meg az az utolsó napo számban jelen érdeklődéssel. Mindenki tudt szembenálló f dásukból és s szevedélyeket.

Késő esti ó felirati vitát megtöltötték a szokatlanul na szószekeken lam Alacsony ter gyógó szónok, datai világo sa kéletes és mi rendelkezésére.

Tulajdonképp isederje. Tafa gyógó szónok poétikusabbak tömörebb, mi azonban közel mint a fiatal tulajdonképp Minden illés padból válasz lommal. am Ez az ő szer ért ez a fiata H-csoportjánál

A H-csoport párt baloldali frissíteni a H Minden alkati tus eszméké kisebbségek fe mindig Iaman ismeltte el, a mara előtt: közül négyml éppen olyan ő országnak a román polgár.

Nem egyszer alkine ilyen nem respektá mat és az ő konzekvenciát küzdelmében hatom komoly legkevesebb, fölötté”.

Ha ilyenkor cének nevez nem sértődik kezleti Cuzat mézeszetesen z zük kell hogy vagy velel Suza replika ful.

Iamandi és vian, aki Hit nozni Román parlamentet.

Az egyik Bordeni geo választásfelirati mint vádbesz lött. A többi mondotta el, gény ember liomos, többb többbség anny rohanták a s stantinescut megszakított Robut megv rég fel volt t. Const. tathatta be sértő kijelent

A kamara matostól viss mondotta, m

A kis Iamandi nagy rohama a parlamenti ülésszak utolsó napján az ellenzék ellen

Hogyan lépte le a liberális párt H-csoportjának fiatal vezetője Bratianu Györgyöt és a parasztállam elméletét

Bucaresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tud.) A román parlament bezárta kapuit, a képviselők és szenátorok szabadságra mentek. Aránylag szűke és eseménytelen ülésszak volt, az utolsó napok azonban izgalmasak és drámaiak voltak. Míg az egész ülésszak során unalom és érdektelenség feledte meg az ülésterem hangulatát, ezekben az utolsó napokban a képviselők szinte teljes számban jelentek meg az üléseken és feszült érdeklődéssel várták az utolsó szövegszót. Mindenki tudta, hogy ezeken az üléseken a szembenálló felek ki fognak lépni tartózkodásukból és szabadabban fogják engedni a szenvedélyeket.

Késő esti órákban fejezték be a választási vitát. A kupolatermet zsúfolásig megtöltötték a képviselők, a páholyokban szokatlanul nagy közönség foglalt helyet. A székében Iamandi tárcanélküli miniszter áll. Alacsony termetű, zömök fiatalember. Ragyogó szőke, a legjobbak közül való. Mondani világosak, logikusak, dialektikája tökéletes és mindehhez kitűnő hangszere áll rendelkezésére, kellemesen zengő baritonja.

Tulajdonképpen ő a liberális párt mai legerősebbje. Tatarescu, a kormány elnöke, ragyogó szőke ugyan, kifejezései szebbek és poétikusabbak, baritonja, bár talán zengőbb tömörebb, mint a Iamandié, mondanivalója azonban közelről sem oly eredeti és érdekes, mint a fiatal tárcanélküli miniszteré. És tulajdonképpen ő is ma a kormány szövívője. Minden ülésen megjelenik és a miniszteri padból válaszol és vág vissza minden alkalommal, amikor erre szükség mutatkozik. Ez az ő szerepe és ehhez valóban kitűnően ért az a fiatal jasi ügyvéd, a liberális párt H-csoportjának vezetője.

Iamandi, Cuza, Goga

A H-csoport tulajdonképpen a liberális párt baloldali szárnyát képezi és fel akarja frissíteni a liberális politika vérkeringését. Minden alkalommal sikrasszál a demokratikus eszmékért és ha megértő hang száll a kisebbségek felé a liberális párt felől, úgy az mindig Iamandi szájából jön. Számtalanszor ismételte el, mintegy figyelmeztetésként a kamara előtt: „Országunk 18 millió lakosa közül négy millió kisebbségi polgár, akiknek éppen olyan joguk van az élethez ennek az országnak a földjén, mint bármely többségi román polgárnak”.

Nem egyszer került konfliktusba Cuzával, ainek ilyeneket mondott: „Sajnálom, hogy nem respektálhatom öbent volt professzoromat és az öreg embert, de azt a beteges konzekvenciát, mellyel ön a zsidók elleni küzdelemben évtizedek óta kitart, nem tartatom komoly ember konzekvenciájának s a legkevésbé, amit tehetek, hogy mosolygok fölöttem”.

Ha ilyenkor Cuza dühösen a zsidók bérencének nevezi Iamandit, a fiatal miniszter nem sértődik meg, hanem nyugodtan emlékezteti Cuzá egy-két ismerősére, akik természetesen zsidók és akikhez valamelyes közik kell hogy legyen Cuzának vagy a fiának, vagy valamelyik más hozzátartozójának. Cuza replikája ezek után már derültéjszabó.

Iamandi érdeme az is, hogy Goga Octavian, aki Hitlert és Mussolinit szeretné utánozni Romániában, egy idő óta elkerüli a parlamentet. Iamandi elhallgattatta. Az egyik multheti ülésen Constantinescu Bordeni georgista képviselő szólalt fel a választási vita során. Nem akart egyebet, mint vádbeszédet tartani Victor Iamandi fölött. A többség állandó zúgása közepette mondotta el, hogy Iamandi, aki nemrég szegény ember volt még, most többszörös milliós, többszörös ház- és autótulajdonos. A többség annyira megharagudott, hogy megharagudták a szószéket és a vádaskodó Constantinescut majd ledobták onnan, beszédét megszakították és a védelmére siető cuzista Robut megverték. A gyűlés természetesen még fel volt már függesztve, amikor ez történt. Constantinescu Bordeni nem is folytathatta beszédét, amíg vissza nem vonta sértő kijelentését.

Bratianu György és a parasztállam ellen

A kamara utolsó ülésén aztán Iamandi kamatostól visszafizetett a georgistáknak. Elmondotta, miért haraguszna rá a georgis-

ták, akiket Jasiban, ahol legerősebb fészékük volt, három év leforgása alatt teljesen lehetetlenné tette.

George Bratianu — mondotta Iamandi —, aki csupán egy dicső név tulajdonosa s más érdeme igazán nincs, már a nagy Duca is imposztornak nevezte, minek nevezük akkor mi őt? Nyugodtan nevezük politikai szélhámosnak, mert bitorolja a liberális címet. Ők neveznek bennünket reakciósnak, ők, akik feldicsérték Duca gyilkosságát, ők, akik a választásokon szövetséget kötöttek a vasgárdistákkal, akiknek soraiban sok vasgárdista mentalitású embert ismerek. Ezeknél a szavaknál dr. Lupu nem győzte már, hogy közbe ne kiáltson:

— S talán az önök soraiban nincsenek

ilyen vasgárdista mentalitású emberek? — Remélem, nincsenek — válaszolta Iamandi.

Amikor úgy érezte már, hogy a georgistákat agyontaposta, a nemzeti parasztpárt felé fordult:

— Ami pedig igen tisztelt ellenfeleinket, a nemzeti parasztpártot illeti, melyet egyedüli komoly ellenfélnek tekintünk...

Lupu komikus módon hajta meg fejét a szónok előtt, mi közben tréfásan mondja:

— Köszönjük a komplementumot, csak folytassa.

Es Iamandi elegáns bevezetés után hirtelen támadásba ment át. Mindenekelőtt az iránt édeklődött, hogy mit akarnak tulajdonképpen az ugynevezett „parasztállam” teóriájával, melyről Costachescu Jasiban, Andrei Bukarestben, Ralea Pitestiben, Gheimegheanu Câmpulungban, Serdici pedig a kamarában tartott előadást anélkül, hogy valaki is megértette volna ezt az elméletet.

— Hát a városiakkal mit csinálunk? A vízbefojtjuk őket?

Lupu ugrásra készen áll a padok között és a szavak hallatára fel-lesétálva kezdett hangosan beszélni.

— Legyenek nyugodtak, meg fogják tudni maguk is, hogy mi a parasztállam. Nem hiába jöttem én ide ezekhez (s a nemzeti parasztpárti padok felé mutat, miközben a többségek kárörömmel tapsolnak.)

— Ne örüljenek és ne tapsoljanak, mert az

Prágában megszavazták a cseh-román határrendező törvényt

Prága, december 19. (Rador.) A kamara tegnapi ülésén elfogadta a román-csehszlovák határt rendező alkotmányos törvényt, ugyasintén a román és csehszlovák hiteltelők és adócsok között kötött egyezményt a

volt osztrák-magyar hitelek ügyében. Végül elfogadta a kamara a volt osztrák-magyar uralom alatt az árvaévek alapját képező összegnek rendezéséről szóló Romániával kötött egyezséget is.

Két különböző jelentés egy Hitler ellen elkövetett merényletről

Párizs szerint Hitler repülőgépet akartak lelőni, Bécs viszont autóban elkövetett revolveres merényletről tud

Állandósulnak a Hitler-rezsim nehézségei

Cluj-Kolozsvár, december 19. (Az Uj Kelet tud.) Ma, két különböző forrásból, két Hitler ellen elkövetett jelentés futott be. Az egyik Párizsból kelt jelentés arról ad hírt, hogy Hitler ellen repülőgépen kíséreltek meg merényletet. Hitler Poroszország fölött repült, amikor

vératlanul egy másik repülőgép tűnt fel. Ebben a gépben két személy ült, akik lövéseket adtak le Hitler gépére.

A kancellár-köztársasági elnök sértetlen maradt, mert rendkívüli gyorsasággal haladó gépjét nem találhatták a merénylők golyói.

A gép vezetői, látván merényletük sikerételenségét, Látvánia felé indultak.

A Párizsba érkező hírek szerint a merénylők a nemzeti szocialista párt elégedetlen tagjai. A Lirt, a párizsi sajtón kívül a „Sunday Dispatch” is megerősíti.

A másik, bécsi forrásból származó értesülés arról számol be, hogy Hitler ellen Sziléziában követtek el merényletet. A Führer autón utazott és az egyik sziléziai városban történt a merénylet, amelyet

állítólag egy Bruchner nevű rohamosztagparancsnok lánya követett volna el.

"Diana" 1 magában
erex hren

OLCSÓ ÁRA VISSZATÉRÜL
1000 X

En belépésem a nemzeti parasztpártba maguknak semmiesetre sem fog használni és el vagyok készülve arra, hogy nem sokára újra bolseviknak fognak nevezni.

Lupu ezután a parasztállam jogosultságát bizonyította egy olyan országban, melynek 85 százaléka paraszt.

Iamandi gunyosan replikázott: — Egyszóval önök rendállamot akarnak. Diktatúrát. Egy pártnak a diktatúráját, amely a parasztágot saját céljaira köti le...

Ezután a liberális párt történelmi hivatalára tér át a fiatal miniszter és mesterien felépített mondatokkal zárja be a választási vitát.

A többség percekre keresztül felállva ünnepelte a kis Iamandit, a nap hőst. Valaki a beszéd kiaplakátozását kérte. (h. e.)

A bécsi lapok a merénylet híreét tegnap délután nagy szenzációképpen közölték. Este azonban a merénylettert megcáfolták. A német hivatalos sajtó közleménye szerint az említett Bruchner rohamosztagosnak 12 hónapos lánya van, és így a merénylet híre a fantázia szüleménye.

A cáfolatok ellenére a külföldi sajtóban tartja magát az a hír, hogy a merénylet valóban megtörtént.

Berlin, december 19. Ismeretes, hogy Krupp von Bohlen, a német ipari federáció elnöke leköszönt állásáról. Krupp lemondása rendkívüli eseménynek számít Németországban. A német nagyiparos 1931 óta van állásában.

Egyéni presztizsének és magas közjogi állásának tulajdonítható, hogy mindaddig sikerült kibúszóbbolni a nemzeti szocialista rezsim és a német nagyipar között gyakran felbukkant konfliktusokat.

Lemondását egyéb személyi változásokkal hozzák kapcsolatba, amelyek az utóbbi hetekben fordultak elő a német politikában. Többek között lemondott Friedrich Siemens, az ismert nagyiparos is, aki a német államvasutak igazgatótanácsának elnöke volt.

Ezek a lemondások arra engednek következtetni, hogy dr. Schacht bankormányzó és a német nagyipar között átfogó jelentőségű gazdasági kérdésekben nem teljes az egyetértés. Schacht helyzete, a német nagyipar és a nemzeti szocialista rezsim ugynevezett „ütközőpontján” kényes. A nemzeti szocialisták jelentékeny tömege elégedetlen Schachtal, egyrészt a legutóbbi, az ipar rendszabályozására vonatkozó törvények miatt, másrészt Schacht legutóbbi beszédei, amelyek a magántulajdonra és a tőke nemzetköziségére vonatkoztak, a nemzeti szocialista tömegek jórésében keltettek elégtelenséget. Nem kevésbé feltűnt a náci-közvéleményben, hogy Gottfried Federt, akit Hitler „Mein Kampf”-jában a nemzeti szocialista ideológia atyjának nevezett, mellőzték.

Ami a gazdasági politikát illeti, a nemzeti szocialisták nem biznak Schachtnak a gazdasági élet totalitására vonatkozó elméletében és megállapítják, hogy Schachtnak a nemzetközi árucserre kérdésében semmi sem sikerült. A Németországban tervezett „pótlék”-gyártás sikerét is szkeptizmussal nézik.

Kárpótolják a 40 órás munkabét bevezetésével kárt szenvedő sokgyermekes olasz családokat. Rómából jelentik: Külön alap létesült a 40 órás munkabét bevezetésével előállott munkabércsökkenésnek a sokgyermekes családoknál való kiegyenlítése céljából. Ebbe az alapba a 40 órán át dolgozó munkások bérük 1, a többet dolgozókat a többlet után 5 százalékot fizetnek be. A munkaadókat azonos kötelezettség terheli.

Tartós öröm lesz házában,
ha
karácsonyi bevásárlásait
a
BIRÓ
Női Divatruházában
Calea Regele Ferdinand 11/a eszközli
Hihetetlen olcsó árak!

likvidálta tevékenységében

A Zsidó Távirati... jelenteti, hogy a... gazdaságot és ipart... irányított a... (ICA) vezető... a telepítési... anyikvidálja az... zsidó rajonjaiban... tevékenységét. A... határozatot azzal... az utóbbi években... yattatta tevékenység... valóságban maga... vidálsát. A... enést váltott ki a... heretes, az ICA in... végeztet Krimben... okban és az orosz... előbbre helyezte... z utóbbi teljesen... ICA vezetősége... esátott a szovjet... ból a céltől, hogy... megfélemlítéssel... ban más célokra... öbent a zsidó sajtó... t és a fenti hír... z elégedetlenséget... zimeinek likvidá... kolonizációs tár... séghez látott Pa... esülések szerint a... szsióban is része

olcsó polhat

IVÉREK

akosság meg van... lasági politikával... mes megállapítja... történt az agrár... an. Ez évben a... telme egy milliárd... mult év során. Az... onalon elégedett a... politikával.

Angliában. Lon... konjunktura van... ázépítési... v vesszük, az ide... melkedett. A... gíg az ausztrálai... ol jelentik: Az... egy részét 100... pos hóhullám után... amely számos épít...

mpeldor kéri a n... egyesület kölcsön... magyar és főleg... adakozzanak. Cím... Beclean, jud. S.

A földalatti és földfeletti Newyork — 1934-ben

— Amerikai levél —

Newyork, december hó. Az utóbbi években rendkívül sok könyv jelent meg az amerikai Egyesült Államokról, amelyek vertikálisan és horizontálisan mutatták be Amerikát a prosperity és Amerikát a prosperity letérése után.

A Romániából, illetőleg Erdélyből Amerikába érkező ember, keveset láthat meg az amerikai élet szociális hátteréből, különösen akkor, ha csak Newyorkot ismeri, amely ugyan legnagyobb városa Amerikának és az egész földkerekségnek, de azért mégsem a végtelen kiterjedésű ország igazi képét tükrözi vissza.

Newyorkban csak a pénzmágnások, az intellektuális középosztály, az amerikai kispolgár és a hatalmas, de öntudatlan proletariátus életét figyelheti meg a zember.

Ezt a megfigyelést azonban erősen zavarja az arányok gigászi volta, mely a figyelem és az érdeklődés jelentékeny részét köti le.

A százeletes felhőkarcolók láttán, az utcák szédítő forgalmában, a newyorki éjszakák villanyfényes káprázatában a szemnek, ha még olyan éles és érdeklődő is, kevés alkalmá nyílik arra, hogy mindent, ami emberi, megláthasson.

Igy tehát csak a felületből következhetünk a lényegre, de ez a felület is sokkal érdekesebb, sokkal gigantikusabb, mint amit például Párizs, vagy Európa bármelyik nagyvárosa nyújthat.

Newyork a válságban

Amerikát nem láttam a prosperity idejében, így tehát nem tudok összehasonlítást tenni a közelmúlt és a jelen között. Valószínű, sőt egészen bizonyos, hogy a válság egészen más képet nyújt a szemlélőnek, mint amilyent a prosperity nyújthatott, de a külső életben, az utcák óriási forgalmán ezt ma nem lehet észrevenni. A forgalom gigászi és mégis zavartalan. A budapesti Andrassy-ut szűk sikátor az amerikai Avenü és főleg a Broadwayhoz képest. Mégis érdekes, hogy az óriási forgalomban a járdákon állandóan gyermekek játszanak, hancuroznak zvaratlanul, mitsem törődve a felzárkózott lótsáival-futásával. Gyönyörűek ezek az amerikai gyermekek, mindgyök koráért, vidám, életrelvő. Hasonlóan szőnek az amerikai férfiak is, de nagyjában gondozatlanok, hogy megfelelő kifejezéssel éljünk slendrián külsejük van. Annál csinosabbak és jólöltözöttebbek a nők, akik között rengeteg a feltűnő, bár semmitmondó szépség.

A házasság, mint életbiztosítás

Magyarul beszélő ismerőseim alaposan informáltak az amerikai nők életéről. Az amerikai nő, míg leány, ha csak nem tartozik a felső tízezerhez, rendkívül vigasztalan robotos életet él. Reggeltől-estig szakadatlan munkában tölti napjait. A válság a legnagyobb csapást az amerikai nő számára jelenti. A válság megszüntette a nők hajdani, szinte privilégizált helyzetét s a férjhezmenés ma Amerikában sokkal nagyobb nehézséget jelent, mint Európában. A válság megtanította az amerikai férfiakat arra, hogy idegenkedjenek a házasságtól, mert az amerikai törvények olyan jogokat biztosítanak a férjhezment nőknek, amelyek Európában elképzelhetetlenek. A férjhezment nők valósággal zsarnokai férjkeiknek, akiknek minden keresetüket oda kell adniuk, akkor is, ha együtt élnek feleségeikkel, akkor is, ha elválnak tőlük. S az amerikai nők értik a módját, hogyan éljenek vissza ezzel a privilégizált helyzettel. A házasságot életbiztosításnak tekintik, amely megvédi őket az élet minden bizonytalanságától.

A fiatal lányok, akiknek éppen ezekért ma már rendkívül kevés kilátásuk van a férjhezmenésre, a házasság felfogása szempontjából európaizálódnak és ellenségei az amerikai nők privilégiumának. E privilégiumok megszüntetésétől remélik a házassági kegy visszavételét, amelyet a férfiak, leromlott kereseti viszonyaiknál fogva, teljesen elvesztettek.

A földalatti Newyork

A százeletes felhőkarcolókon, a szomorú zsidó és kínai negyedeken kívül van Newyorknak egy még sokkal érdekesebb világa: a földalatti Newyork. A földalatti villamosok, a subwaysok valóságos földalatti városokban futnak, amelyeknek tündéri fényében az amerikai élet elhullottjai, egymásra zsufolva töltik az éjszakákat és ténferognak napokon keresztül. Öt centért, ami hét lejnek felel meg, egész napon át lehet utazni a földalatti villamosokon. A villamoskocsik örületes sebességgel szá-

guldanak s a számos kilométerekre fekvő városrészek ezeken a vonatokon sokkal hamarabb megközelíthetők, mint a leggyorsabb autók.

A nyomort csak az uccákon láthatja az ember. Jöföltözött, uriembernek kinéző egyének tizevel, olykor százával koldulnak az uccákon. A koldulás nem rossz üzlet Amerikában, mert az amerikai nép naiv és adakozó természetű. Azonban világért sem kell a mi agresszív, rongyos koldusainkra gondolnunk, amikor amerikai koldusokról beszélünk. Ezeknek a koldusoknak ajkain az a bizonyos amerikai kötelező mosoly játszadzik és még alázatában is a bussinesman öntudata tükröződik. Levelezőlapot, gyufát, vagy tükrököt árulnak s világért se fogadnák el az alimizsnát, ha valaki nem fogadná el az alimizsna fejében értéktelen áruikat.

A szervezett amerikai munkás nem nyomorog még akkor sem, ha munkanélküli. A Roosevelt-rezsim nem minden ok nélkül aratott olyan hatalmas győzelmet az utolsó választásokon: a munkások hálalás Rooseveltnek a munkanélküli segély bevezetéséért. A bérék a legutóbbi sztrájkmozgalmak óta ismét normálisak. Az üzleti élet megélénkülése a kispolgári egzisztenciákat is felemelte a kétségbeesés pesszimizmusából.

A nagykereskedők, a nagy gyárosok, az ingatlanügynökök és irodák haszonélvezői természetesen azt a fényűző, üres életet élik, mint a prosperity idejében, legfeljebb mérsékelttel keretek között.

Iskolakultusz Amerikában

Általában azt mondják, hogy Amerikában a régi pénzkereső, dollárhajszoló ritmus alábbhagyott. Az amerikaiak kezdenek európaizálni, azaz kezdenek gondolkodni. Radikális jelszavak röpködnek a levegőben, bár egyesek még mindig lenézéssel beszélnek a „radikális Európáról”, amely szerintük azért radikális, mert lusta.

Az amerikaiaknak azonban ma már szintén van egy nagyon is jellemző radikalizmusuk, amely főleg az iskolakultuszban nyilvánul meg. Egyre-másra gyönyörű, európai képeket által fel sem fogható iskolaeépületeket emelnek, amelyekben a modern pedagógia és higiénia minden vívmányát alkalmaz- zák.

Egy ilyen iskolaeépületet saját szememmel láttam. A falakon hatalmas freskók foglalnak helyet, amelyekre egy orosz kommunista festő a legforradalmbb jeleneteket festette — a gyermekek okulására.

Az egyik falon a világ összes népeinek, beleértve a színes népet is, legjellegzetesebb típusai vannak megfestve, amint testvéri egymásratalálásban foglalnak helyet az emberiség nagy asztalánál. Ez a festmény Walt Whitmann ismeretes, gyönyörű költeményének festői realizálása.

Egy másik freskón az amerikai gazdagok világa dözsölés közben túrul a néző szeméi elé, mialatt a kép sarkában néger anyák láthatók, akik az elgyötört, megalázottság és a nyomor miatt kiszáradt keblükből nem tudják táplálni gyermekeiket.

Az iskolákban a szegény emberek gyermekei csaknem ingyen tanulhatnak és baráti megértéssel élnek együtt a magasabb osztályok gyermekeivel.

Az amerikai demokrácia elsősorban a népoktatás demokráciájában csucsosodik ki. (S. R.)

A csernovici zsidó városi színház nagyvárosi vendégjátéka

Igazgató: M. Reisch.

SIDY THAL

az európai hírv fiatal szubrett felépésével, Adolf Tefner, a kitűnő buffó-komikus művészi vezetése alatt.

Csütörtök, dec. 20: A Majdele von Pojlen

SZELEKTIVITÁSA TÖKÉLETES- SKÁLÁJA NAGYMÉRETŰ ÉS ÁTTEKINTHETŐ TÖKÉLETES FADINGKIEGYENLÍTÉS-ELEKTRO-DINAMIKUS HANGSZORO-HANGSZINIZETE KELLEMES KIÁLLITÁSA FÉNYŰZŐ

Standard-rádió

Lekerült a Maniu-kérdés a napirendről

Helyreállott a nemzeti paraszpárt egysége

Bucuresti-Bukarest, december 19. A nemzeti paraszpárt tegnapi végrehajtóbizottsági ülésének sokkal nagyobb kihatása lesz Románia belpolitikai életére, mint az az első pillanatban várható volt. A végrehajtóbizottság tegnapi döntése és Maniuknak a döntéssel szembeni konkluziója voltaképpen azt jelenti, hogy a párt komolyan fenyegetett egysége helyreállt és a Maniu-kérdés lekerült napirendről.

Maniu rendkívül alkotmányosan és igen diplomatikusan járt el a Vaidával és Mihalacheval támadt konfliktusa ügyében. Amikor

ugy vette észre, hogy a pártvezetéség egyrésze nem helyesli az alkotmányos kérdésben beindított akcióját, kijelentette, hogy saját felelősségére tovább folytatja kampányát. Amikor pedig a tegnapi végrehajtóbizottsági ülésen a pártvezetés egyöntetlően az akció ellen nyilatkoztak, Maniu formális ígéretet tett a pártfegyelem respektálására. Ezzel az aktuálisan a Maniu-kérdés egyelőre lekerült a napirendről. A párt központi végrehajtóbizottsága január elején ül össze és előkészíti az új országos kongresszust.

Mi volt és mi lesz a Hule-földeken?

A szir-pelesztinai határ mentén lévő Hule fölék koncesszionálása nem csak a környék birtokviszonyaiban jelent lényeges változást, hanem földrajzi átalakulást is maga után fog vonni. Annak a kék foltnak ugyan is, amely a palesztinai térképen a Mérom-tóval jelöli meg, a jövőben egészen más formája lesz és nincs kizárva, hogy valamikor teljesen le fog tűnni a térképről.

A szirai határ mellett fekvő tó valószínűleg azonos azokkal a Mérom-vizekkel, ahol Jozsus Jabin Chacor királyt és szövetségeseit legyőzte. Hatalmas mocsarak veszik körül a Mérom-tavat, melyek az egész vidéket a malária legtermékenyebb fészkevé teszik. De a malária és az itt uralkodó tropikus hőség dacára, a tó környéke mégsem mentes az emberi élet zajától. A múlt század 80-as évében alapították itt a Jöszöu Hámálah zsidó kolóniát és ezenkívül számos beduin-tábor tanyázik a mocsarak környékén.

A környék beduin törzsei emberemlékezet óta összenőttek ezzel a fertőzött földdel és még beduin viszonyokhoz képest is elképzelhetetlen nyomorban sanyódnak. A romhány szakorvosa, aki meglátogatta a vidéket, jelentésében megállapította, hogy az itteni lakosság 120 százaléka van megfertőzve a maláriától, ami ugy értendő, hogy 20 százalék kétszeres infékcióba szenved.

Most, hogy ez a terület zsidó kézbe kerül, lényeges változások várhatók. Nem sokára megindulnak a mocsártalanítás munkálatai, amelyek rövid idő alatt meg fogják változtatni a vidék egész képét. A régi mocsarak helyébe termőföldeket fognak varázsozni a dolgozó kezek. De, aki járt itt valaha és látta ezt a vidéket és évek mul-

tán újra elfog jönni Hulebe, egyrészt örülni fog a civilizáció láttán, melyet a zsidó kolonizáció nyitott meg, de ugyanakkor sajnálni is fogja a vidék hajdani egzotikus szépségét. Mert, ha kellemetlen is az itt uralkodó, hiszen irtózatos a hőség, de a messzenyúló papiruszszungel, hol flammingók, ezeryzín madarak és mindenféle állatok nyüzsögnek és a tavirózsákkal borított földek, Lättérben a Tibériás-tó idillikus látványosságával, olyan képet nyújt, amit nehezen lehet eifelejteni. Most mindez el fog tűnni, hogy helyét adjon az alkotó és célszerű életnek. (b. g.)

Stanciu Schiti az Újságíróklubban. Az Újságíróklub ma esti műsorán Stanciu Schiti, bukaresti Oerához primadonna-balletter legújabb, modern tánckompozíciót mutatja be a közönségnek. Stanciu Schiti műtéli kolozsvári táncestélye óta most szerepel először Kolozsváron. A nagytehetségű tárcművész, akinek teljesítményeit a bukaresti Opera közönsége állandó ünneplésekkel honorálja, régi kedvence Kolozsvár közönségének.

Írógép és töltőtollak

javítását szakszerűen végezzük. Sokszorosításokat izléses kivitelben készítünk.

FEHÉR

Írógép és töltőtoll vállalat Str. Reg. Maria 2. Telefon: 11-09.

A sziriai meghívás

SzírIA főkörmányzója szívesen látja a zsidók bevándorlását, libanoni előkelőségek a nyár folyamán odanyilatkoztak, hogy szívesen látnák a zsidó töke bevonulását a Libanonba, mert ez felénkfenyít az ipar és kereskedelem helyzetét és véget vetne a munkanélküliségnek, Japán felől is olyan híreket kaptunk, hogy szívesen látnák a zsidókat és hajlandók az ellen-Birobidzsan megteremtésére. Konjunkturális időket élünk, Európa úz, kerget bennünket, de olimpólusán — állítólag — szívesen látnának bennünket. A bennünket kívánó lelkesedés azonban erősen túlhaladja azt a rokonszenvet, amelyhez szokva vagyunk és így kénytelen kellelten kétkedve fogadjuk az ilyen barátságos kitérőket.

Előttem fekszik egy európai utazási vállalat bizalmas körlevele, amelyből hírt veszek: azon módokat, amelyek keretén belül a zsidók sziriai bevándorlása kívánatos lenne — a sziriai főkörmányzóság szempontjából. Ezek szerint a főkörmányzó mintegy 10 ezer zsidó fokozatos bevándorlását tartaná kívánatosnak, abban az esetben, ha ezen 10 ezer fokozatosan bevándorló ur a következő kategóriák egyikéhez tartozik: Tökés, természetesen ennél nagyobb töké, ipari, vagy mezőgazdasági specialista és esetleg, de igen kis mértékben, kézműves, sőt talán munkás is. Ezek a feltételek és ez a kívánatosság sorrendje is.

Aki ezen célokra megfelel, az jöhet a „ha hoztok lesztek” elve alapján. Ezen kategóriáknak megfelelő urak tehát abban a kellemes helyzetben részesülhetnek, hogy letelepedési engedélyt kapnak Szíriába, idével sziriai állampolgárok lehetnek, elszáíthatják a francia és arab nyelveket és élvezhetik mindama előnyöket, amelyeket a francia gyarmatokon általában élvezni szoktak.

Nem kívánom lebecsülni azokat az előnyöket, amivel a sziriai állampolgárság jár, sem azokat, amelyek gazdaságilag a bevándorló kis- és nagytökések számára kiálkozhatnak, bátor vagyok azonban néhány -ros összehasonlító tanulmányt végezni, hogy esetleg szubjektív megállapításokat tisztázhassam. Tehát: SzírIA, francia gyarmat, Algír ugyancsak az Szíriában is laknak arabok, Algírban is. Szíriában is szívesen látják a gazdag zsidókat, Algírban is. (Mármint a franciák.) Az algíri zsidó, ha jól tudom, csaknem olyan régen egyenjogúsítást nyert, mint a francia, éppen olyan gyors tempóban is asszimilálódott, mint amaz és mégis Algírban az idén valami váratlanul meglepő dolog történt. A szíriai franciák földön zsidókat mérszároltak és öreg európai mintára pogromot rendeztek, valami lényegtelen dolog miatt. Ugyanazok a zsidókat bántalmazták, akiket a másik francia fennhatóság annyira kívánatosnak tart. Vajon miért? Ez is nyilvánvalóvá vált! Mert a nagy franciaellenes feszültségeit csak így tudták eredményesen levezetni.

Az algíri zsidó tanácsotgok másnap lemondtak tisztjükről és a Dreyfus eset óta most először megint rájöttek arra az igazságra, hogy zsidók. Az asszimiláció bevehetetlen vára, francia Afrika, új produkát; élénken és eredményesen működő cionista szervezet. A zsidók — a Liberté, Egalité és Fraternité népének védnöksége alatt élő zsidók — új tapasztalattal gazdagodtak; hogy, szabadság ide, szabadság oda, Algír sem különb gálat, mint, mondjuk, Galícia. Nagy ára volt ennek a tapasztalatnak, de rájöttek és — reméljük, — nem is fogják elfelejteni.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az Abbé vagy a Gyónás szentisége premier ma, csütörtökön este

Teljesen elkészült a drámai együttes „Az Abbé” színművel, amely egyike lesz az idei évad nagy drámai sikereinek.

A jölelkü abbé tragédiáját viszi színpadra ez a mesteri kézzel megkonstruált darab, aki a vallási szentiségek határtalan tisztelgete folytán súlyos gyanuba keveredik egy gyilkossággal kapcsolatban.

A darab mélyértelmű, komoly színpadi mű, amely mindenütt a világon, ahol színre került a legnagyobb sikert aratta.

Nos, tehát azt hiszem, SzírIA sem tud többet nyújtani majd a bevándorló zsidó töréseknek és már fentebb sorolt egyéb kategóriáknak, mint Algír. Nem ismerem ugyan a gyarmatok és mandátum területek ranglistáját, de azt hiszem, hogy Algír csak különben ilyen papírjogi szempontból, mint SzírIA, de ha nem is külön, nem marad mögötte. Azt hiszem továbbá, hogy az algíri zsidóknak jobb összeköttetések alakultak ki az évszázadok folyamán és minden bizonnyal alkotáselőbb multra néznek vissza, mint a majd bevándorlandó sziriai kívánatos elemek. És mégis mindezek dacára megtörtént Algírban, a mi történt. Vajon miért?

Csak azért, mert Algír sem különb galut, mint Galícia. Azért, mert a zsidóság helyzetén nem változtattunk azzal, ha az időnkénti feszültségeket előidéző komponenseket egyszerűen változatlanul hagyjuk és csak a létezési területeit változtatjuk meg. A mi cionista analízisünk sarkalatos pontja sarkigazságként megdöntetlenül fennáll: Atrétegesítés, tömegtelepítés, egyéni kultúra. Ezek nélkül nincs megoldás, csak változtatás. Ideig-óráig tartó, drága áron megvásárolt nyugalmi helyzet, de nem más.

Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy egy néhány töké és iparos bevándorlása Szíriában is azt a helyzetet tudja teremteni, amit Palesztinában sikerült alkotnunk. Palesztinai sikereinket egyesegedül a cionista analízis konzekvenciáinak következetes megvalósításával értjük el és csak azok további megingathatatlan betartásával fogjuk tudni megtartani és a jövő számára biztosítani.

Nem állítom, hogy Palesztina a népi türelmesség eldörödjője, tagadhatatlanul itt is van feszültség, de a legjobban uton vagyunk, hogy ez a feszültség csökkenjen. És hogy erre az utra jutottunk, azt annak köszönhetjük, hogy Palesztinában az arabok nemzetiségi türelmetlensége nem párosul osztálytürelmetlenséggel is. A palesztinai tömegnek már nem lehet bebeszélni, hogy minden rossznak a zsidó az okozója, hogy a zsidó a társadalom rákfenéje, az egyedül üszorás és kizsákmányoló. A palesztinai dolgozó maga mellett látja, a munka minden vonalán, a zsidó dolgozott is és éppen ezért nem fogad már el ilyen demagóg általánosításokat. Neki már nem lehet bebeszélni, hogy a zsidó improduktív, hogy csak a mások által termelt értékek közvetítésével és drágításával foglalkozik.

De Szíriában a ma szívesen fogadott zsidó egyedek néhány évtized múlva arra szolgálnak majd, hogy az egymást maró ellenfelek, a franciák és arabok, rajtuk töltsék ki bosszújukat. Amikor majd ügyes demagógok arra hivatkoznak, hogy a behívott „idegenek” az ő zsirjokunk hízta meg, akkor majd kezdődik az ismert repertoár.

Ezért pedig valóban kár Szíriába menni azoknak, akiket Palesztina is szívesen lát. Azok számára pedig, akiket SzírIA nem lát szívesen, úgy sincs más hely, mint Palesztina. Igen, kellene nyitott kapu a Palesztinát környező országokban, de csak akkor, ha cionista diagnózisunk feltételei: az atrétegesítés, tömegtelepítés és egyéni kultúra, megvalósíthatók. Ha módunkban áll földet szerezni tömegeink számára, ha teret kapunk héber kulturánk korlátlan fejlesztésére, iskoláink kiépítésére és az általunk életre hívott gazdaság minden ágazatának a magunk számára való biztosítására. De így, egy új galutot, még francia lobogó alatt sem kérünk.

Berkes Dávid

Francia eredetűből a Kolozsvárról elszármazott Orbók Attila ültette át költői nyelvezettel magyarra és a budapesti Kamara Színház még ma is mindennap „Az Abbé” játsza teljesen zsufolt házak mellett.

A kolozsvári bemutató igen gondos és körültekintő rendezés után — amelyet Tóth Elek végzett, aki különben a címszerepet is játsza — kerül csütörtökön este bemutatásra. Az Abbé még pénteken és vasárnap délután 6 órakor lesz a színház műsorán.

Olcsó helyáras előadások szombaton és vasárnap délután

Szombaton délután 4 órakor Molnár Ferenc nagysikerű darabja az Ismeretlen lány kerül színre. Vasárnap délután 11 órakor, a Nyitott ablak c. Női Károly bohózat van műsoron új betanulásban és új szereposztásban, vasárnap délután 3 órakor pedig a Szibill kerül színre. Mindhárom előadást

Ne habozzon és válasszon: TELLUS PONTOS IDŐ

nagyon olcsó helyárasokkal tartják meg. A Szibillnek különben ez lesz az első ilyen nagyon olcsó helyáras előadása.

Szombaton este és vasárnap este 9 órakor a nagysikerű Cigányszerelem kerül színre.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtök 8½: AZ ABBÉ vagy A GYÓNÁS SZENTISÉGE. (A budapesti Kamara-színház állandó nagysikerű műsordarabja. Premierbérlet 15. szám. Az első premierbérlet ciklus utolsó előadása.) Péntek 8½: AZ ABBÉ vagy A GYÓNÁS SZENTISÉGE. (2-adszor.)

Szombat d. u. 4: AZ ISMERETLEN LANY. (Molnár Ferenc nagysikerű újdonságának első olcsó helyáras előadása.)

Szombat 9: CIGÁNYSZERELEM. (3-adszor.) Vasárnap d. e. 11: NYITOTT ABLAK. (Női Károly énekes bohózata Ihsáz Aladár felléptével, olcsó helyárasokkal.)

Vasárnap d. u. 3: SZIBILL. (Solymosán Magda felléptével. Teljesen az eddigi előadások szerint. Olcsó helyárasokkal.)

Vasárnap d. u. 6: AZ ABBÉ vagy A GYÓNÁS SZENTISÉGE. (3-adszor, rendes helyárasokkal.)

Vasárnap este 9: CIGÁNYSZERELEM. (4-edszor.)

Hétfő d. u. 3: MIT HOZ AZ ANGYAL? (A jó gyermekek énekes, táncos darabja ajándékosztogatással, olcsó helyárasokkal.)

Hétfő este: Nincs előadás.

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, december 21: Gyöngyhalászok.

Vasárnap, december 23: Susana titka. Ballett. (Matiné.)

ÉPTÖMUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken 5, 7 és 9-kor: Dalol a vágy. Főszerepben: Josef Schmidt.

IRODALMI LEXIKON

1224 lap, 700 kép, 100 műlap, diszkotés 360 lej tokban

a korábbi 1500 lej helyett Lepage-nál, CLUJ. Kérje az új könyvek jegyzékét

APRÓ HIRDELTESEK

Egyszeri közlésül egy szó 2 lej, vastagbű betűvel 4 lej. Legnagyobb apróhirdetés 20 lej. Adáskereséseknél 80 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelölés levelet csak egy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

HAZASSÁG.

HAZASSÁGOKAT legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” Iroda Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Biztos megőléhetést nyújtó fűszerüzlet első-rangu vevőkörrrel, berendezéssel és áruval, olcsó házbérelt ügyes kereskedőnek átadó. Értekezni Pop háztulajdonosnál Str. Pata 102. Déltán 2—5-ig.

Tanárjelölt, francia-német szakos, pedagógiai gyakorlattal, középiskolások előkészítését vállalja. Megkereséseket a kiadóba kér.

Nagyságos Asszony! Gobelin, párnát, drapériát, szőnyeget, asztalterítőt, milieut gyári áron árusítunk. Ugyanott bármilyen ön által kívánt képet, portrét, olajfestményt vagy gobelint elkészítünk. „Arta” üzem Cluj, Str. Berthelot (E85V5) 28.

Egy udvari tüzeltelhelyiség azonnalra kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 21.

Két hivatalnoklány keres külön butorozott szobát teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Patefőnját, lemezeit, fényképezőgépét, disztárgyát gyorsan értékesítheti: „PAX” Cal. Victoriei 6. utján.

A Poalecedek hájára torta vagy másféle sütemény rendeléseket kivételes, olcsó árban készítik Adler, Hosszu u. 19.

A tél folyamán is állandóan nyitva marad egyre szaporodó vendégeinek kívánságára a FAMILIA kóser vegetárius étterem Kolozsvár, Unió-u. 10. (háttul az udvarban), ahol Schwartz Ignácné szakavatott vezetése alatt közismerten a legízletesebb ételek készülnek. Diétásoknak speciális ételek.

Ma, csütörtök
LINDBERG
Fősz.: Dorottya
a 15. hó

— Kompli párbaja miatna retes, hogy tatta Bentok jelentésének tudtak megmire döntő tázására. tudtak döntokot választat.

— Öngyilkos miatt egy rosvásárhelytélis érkezett, amely szerbi városi ruhát fogták ki. féle iratot csak esőnosságát. hogy az őt alostanocce eltűnt hazumagát. A szembaja gót.

Rp.
pat
zsi
bo
3
Ma

— Sztr munkásai reggel sztrájkba szonyok rdekők kiokai gyi m sztrájk m

— Tiz tengeren. geren 10. léhsége nap egy bült, kimerlámzás fulladtak.

— Bes jelentik: időjárás a havazás ben tovább geten ped

— Az betétje. vagyonek adóellenő panasztte rint Vratése mell ezenkívül zett laká ellenőrző mint is idézett b tározatot

HIREK

Ma, csütörtökön a ROYAL slágermozgóban: **LINDBERG BABY ELRABLÁSA**
Fősz.: Dorothea Wlecek és BABY LE ROY, a 15 hónapos csoda gyermekszár.

— **Komplikációk Vasiliu-Cluj és Benteiu párbaja miatt.** Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy Vasiliu-Cluj ügyvéd provokálta Benteiut, a Skoda bizottság elnökét jelentésének kitételei miatt. A segédek nem tudtak megegyezni a párbaj feltételeiben, mire döntőbíróskodást kértek fel az ügy tisztázására. Azonban a választott bírók sem tudtak döntést hozni, most Moruzzi tábornokot választották ki, hogy hozzon határozatot.

— **Öngyilkos lett gyógyíthatatlan szembajna miatt egy marosvásárhelyi tanonc.** Marosvásárhelyről jelentik: Ma délután jelentés érkezett a marosvásárhelyi rendőrségre, amely szerint a Maros turbiná árkaiból egy városi ruhába öltözött fiatal fiu holttestét fogták ki. A rendőrség nem talált semmiféle iratot az öngyilkos zsebében és így csak éjszaka tudta megállapítani személyazonosságát. Végül is megállapították, hogy az öngyilkos Baricz Imre nevű asztalosstanoccal azonos, aki pár héttel ezelőtt eltűnt hazulról és a turbináárkba dobta magát. A szerencsétlen fiu gyógyíthatatlan szembajna miatt követte el az öngyilkosságot.

K. H. o. elnök: S.
B. A. H. o. elnök: S.
1934. 12. 20.

Rp.

Tisztátlan, pattanásos arc, zsíros fénylő bőr ellen: Földes-féle Margit Crème
J. Kormet

— **Sztrájkba léptek a buhusi posztógyár munkásai.** Bukarestből jelentik: Tegnap reggel a buhusi posztógyár munkásai sztrájkba léptek, mert a gyár a nehéz viszonyok miatt megtagadta az ünnepi ajándékok kiosztását, mint eddig tette. A munkáügyi minisztérium intézkedéseket tett a sztrájk megszüntetése érdekében.

— **Tíz nap óta erős vihar dúl a Fekete tengeren.** Sulináról jelentik: A Fekete tengeren 10 napja erős vihar dúl, ami nagy nehézségeket okoz a parti hajózásnak is. Tegnap egy bárka, amelyben négy lipovai halász ült, kiment a nyílt tengerre, de az erős hullámzás felfordította és a benneilők megfulladtak.

— **Beszarábiában havazik.** Bukarestből jelentik: Beszarábiában és Moldovában az időjárás hirtelen a fagypontra szállt, ami a havazás közeledtét jelenti, viszont Erdélyben továbbra is szép idő van. Máramarosszigetén pedig valóságos tavaszi meleg állt be.

— **Az adóellenőr négy millió lejes bankbetétje.** Temesvárról jelentik: A temesvári vagyonellenőrző bizottsághoz Vramneantiu adóellenőr ügyében feljelentés érkezett. A panasztevő sziguranca tisztviselő adatai szerint Vramneantiumnak négyezer lej havi fizetése mellett négy millió lejes bankbetétje van, ezenkívül villája és nagyon szépen berendezett lakása. A feljelentés alapján a vagyonellenőrző bizottság, amelynek tárgyalásai, mint ismeretes, nem nyilvánosak, 25 tanút idézett be. Néhány hét múlva a tábla a határozatot is kihirdeti.

— **Idegesség, fejfájás, álmatlanság, reggeli rosszullet, levertség, bágyadság, szédülés** esetében a természetes „**Ferenc József**“ keserűviz az emésztőszervek hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s visszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** víz öregemberek betegségeinél és neuraszténások bajainál is mindig megbízhatóan és kellemesen hat.

— **Elmebajos asszony benzinnel leöntötte és felgyújtotta magát.** Bukarestből jelentik: Râmnicul-Săratból jelentik: Rosiori községben Sanda Belu elmebajos asszony tegnap dühöngő rohamot kapott, leöntötte magát benzinnel és meliött bárki megakadályozhatta volna, meggyújtotta magát. Teljesen szőrné égett.

— **Kisiklott a vonat — elégték a fűtők.** Bukarestből jelentik: A Carpatina társaság prahovamegyei különvonalán kisiklott egy szerelvény. A mozdonyból kiömlő forróvíz Brad George és Rulingher Stefan fűtőkre zuzott, akik borzalmas kínok között kiszendtek.

— **A Román Akadémia elnökének 40 éves jubileuma.** Bukarestből jelentik: Mracek, a Román Akadémia elnöke tegnap ünnepelte 40 éves tanári jubileumát. Az egyetem Spiru Haret termében rendeztek tiszteletére ünnepséget.

— **Vaida Sándor mandátumot vállal.** Bukarestből jelentik: Politikai körök szerint Mihail Marcus lemond aradmegei mandátumáról, mert a Banca Nationalához nevezik ki. Megüresedett helyére állítólag Vaida-Voevod fogja jelöltetni magát és a kormány nem állít ellenjelöltet neki.

— **Bánáti szerbek Sándor király sirjánál.** Temesvárról jelentik: A bánáti szerbeknek egy 200 tagú küldöttsége, Kosztics Szlobodan lelkész vezetése mellett, Belgrádba utazott, hogy Sándor király koporsójára, hűségük jeléül, ezüstkoszorút helyezzenek el. A koszorun a következő felírás van: „A mártírkirálynak, a bánáti és erdélyi szerbek“. Visszaérkezésükkor a temesvári szerbek ünnepélyesen fogadták a küldöttséget.

— **Egy fiatal temesvári mérnök tragikus halála.** Temesvárról jelentik: Wantuhn Bruno 29 éves gépészmérnök tragikus szerencsétlenségnek lett áldozata. Wantuhn Csákovára utazott, ahova az egyik vállalat egy kazán rendbehozatala miatt hívta ki. Amint a kazán fölé hajolt, a kiegészítő munkással együtt gázmérgezést kapott. A munkás kitámasztotta és segítségért kiáltott és mire a gyár személyzete a gépterembe érkezett, a fiatal mérnök már halott volt. A nyomozás megindult annak megállapítására, hogy mi okozta a kazánból feltörő gázömlést.

— **Halálra ítélték Salzburgban egy nemzeti szocialistát.** Bécsből jelentik: A salzburgi törvényszék halálra ítélte Deinhammer nemzeti szocialistát, akit terrorista ténykedésben találtak bűnösnek.

— **A Diana sóborszesz olcsó és teljesen pótoló egy drága szójvizet.** Csakis Diana felirással valódi.

— **Diáküntetések voltak a memelvidéki németek bűnperének vádlottjai ellen.** Kownóból jelentik: A memelvidéki németek bűnperének vádlottjai ellen diáküntetések voltak a litván fővárosban. A tömeghez több politikus is beszédet intézett. A karhatalom nem találta szükségesnek a közbeavatkozást, miután a tüntetések nem öltöttek olyan arányokat, hogy a közrendet veszélyeztették volna.

PALESTINA MARITIME LLOYD Ltd.

HAIFA

Vezérigénység:

Lazar Berkovici

Az első palesztinai hajózási vonal utas- és áruszállításra.

Constanta — Haifa

között.

Hetenkénti hajóindulás

minden pénteken délután.

Jegyek minden utazási irodában.

A PROGRESSO

új elnevezése

Mount Carmel

A RISVEGLIO

új elnevezése

MOUNT ZION

lesz.

A LEGUJABB KREÁCIÓ: POUDRE ANÉMONES

— **Bankett lamandi tiszteletére.** Bukarestből jelentik: Tegnap egy csoport többeségi képviselő bankettet adott Victor Lamandi és Costel Tataranu, a választfelirat előadója tiszteletére.

— **Jorga rágalmazási pere a Boila-festvérek ellen.** Bukarestből jelentik: Jorga professzor tegnap rágalmazási pert indított az ilfovi törvényszéken Romulus, Zaharia és Paul Boila ellen, akik azzal vádolták meg, hogy 800 ezer lej tiszteletdíj ellenében adta ki a Maniu elleni rópiratot. A törvényszék január 11-re tűzött ki tárgyalást az ügyben.

— **Hivataltalba lépett az új budapesti szovjet követ.** Budapestről jelentik: Alexia Begzadian, szovjet követ tegnap megérkezett a magyar fővárosba. Érkezésével felvettnék lehet tekinteni a Magyarország és a szovjetek közti diplomáciai kapcsolatokat.

Több mint

100

festményt minden elfogadható áron kiárusítunk. Képerket árainkat leszállítottuk! Karácsonyig pár-nap alatt készítsünk bármilyen képerket!

„PAX“ Calea Victoriei 6.

— **Tűz a német Birodalmi Bank papírgyárában.** Berlinből jelentik: Eberswalde közelében a Birodalmi Bank papírgyárában tűz támadt, de sikerült azt rövidesen eloltani, mielőtt a bankjegyek előállításra céljaira készített nagyrészt papírraktárhoz a tűz eljutott volna.

— **Az Erdélyi Szemle jubilaris estje.** Az Erdélyi Szemle szerkesztősége és munkatársainak Irodalmi Köre a lap fennállásának 20. évfordulója alkalmából jubilaris Irodalmi estélyt fog rendezni. Ezt az estélyt eredetileg még december 20-án akarták megtartani, de a közelgő karácsonyi ünnepekre való tekintettel elhalasztották s január első napjaiban tartják meg. Az estély pontos idejét a rendezőség kellő időben tudatni fogja a közönséggel.

— **Rövid hírek mindenünnen.** Bécsben megtették az előkészületeket sajtókamara alakításra. — Bremen távvezetékes vizműve a Harzban megépült. Januárban átadják rendeltetésének. — Messinában többórás felhőszakadás számos házat súlyosan megrongált. — Nisava, a tokiói német követség tolmácsa, aki 53 év óta állott a követség szolgálatában, nyugalmába vonult. Hivatalkodásának ötvenedik évfordulóján Hindenburgtól kitüntetését kapott a hetven éven felüli öreg ur, aki különben régi japán családból származik s késő öregkoráig kitűnően látta el munkáját. — A La Manócsatormán és az Atlanti-óceánon viharok dühöngenek, melyek hátráltatják az óceánjárók pontos közlekedését. — Murtemberg több pontján virágzanak az orgonabokrok. — A monfalconei hajógyárban ma bocsátották vízre a Pilsudski óceánjárót, amelyet Lengyelország rendelt. — Nagykőrösön negyedszer nyílnak az idén az ibolyák.

— **Csehszlovákia a jövő évben sem törleszt belső államadósságot.** Bécsből jelentik: Beavatott pénzügyi körökben úgy tudják, hogy Csehszlovákiában a következő évben sem fognak törleszteni belső államadósságot, de az államkincstár 150 millió cseh koronát állampapírok nyílt piacon történő visszavásárlására fog fordítani. A pénzügyminiszter felhatalmazást kap arra, hogy az ipar pénzellátást érdekében 50 millió erejéig jelzálogkölcsön kezességét vállalhasson. Garanciát fognak vállalni további 50 millióért is, amelyet közmunka kölcsönökért folyósítanak Szó van arról, hogy a külkereskedelem élenkítése céljából a behozatalt korlátozó rendszabályokat és az engedélyezési rendszert revízió tárgyává teszik, továbbá külkereskedelmi intézetet állítanak fe, elsősorban az információ szolgáltatás feladatáért.

— **K. Hirsch Margit porcellánkiállításra.** K. Hirsch Margit az ismert porcellánfestőművész legújabb munkáiból kiállítást rendez. Egyetem ucca három, földszint.
— **Arébre gondos ápolást igényel!** Földes-féle Margit-krem mindennapos használatra biztos védelem változó időjárás ellen.

— **Lemondott Hemspley őrnagy, a saarvidéki nemzetközi rendőrség vezetője.** Saarbrückenből jelentik: Hemspley őrnagy, a nemzetközi rendőrség vezetője tegnap benyújtotta lemondását, mert nem akart kellemetlenségeket okozni a kormányzó tanácsnak a napokban történt incidensek folytán.

— **Az osztrák újságkiadók és hírlapírók Miklós elnökénél.** Bécsből jelentik: Miklós elnök fogadta az újságkiadók és a hírlapírók szervezeteinek delegátusait, akik emlékiratot nyújtottak át az elnöknek, amelyben kéri, hogy törtsék intézkedés az iránt, hogy megalakítsák a sajtó közös rendi szervezete.

— **Százhat személyt végeztek ki Szovjet-oroszországban az utóbbi hetekben.** Londontól jelentik: Oroszországban a Kirovgyilkossággal kapcsolatban állott összeesküvés miatt 107 személyt végeztek ki.

— **Naumesen bukaresti ügyvéd tragédiája.** Bukarestből jelentik: Constantin Naumescu ismert fővárosi ügyvédet a Concordia körben, egy tiszteletre adott banketten szívroham érte és egyik oldalára megbénult. Az ügyvédet lakására szállították, ahol állapotja javult.

UJ KELET Legújabb hírek

Ugy Moszkva, mint Párizs kategórikusan cáfolják a francia-orosz katonai szerződés létrejöttét

A kisantant szívesen működik együtt Magyarországgal a Duna-medence ujjaszervezésére

A francia szenátus megszavazta a külügyi költségvetést és a Barthou emléket megőrkítő törvényjavaslatot. Berenger, a francia külügyi bizottság elnöke a francia-német közeledés ellen

Kedvezően haladnak előre a francia-olasz közeledést előkészítő tárgyalások

Párizs, december 19. A francia szenátus tegnapi ülésén a külügyminisztérium költségvetését tárgyalták, amelynek során Laval külügyminiszter is felszólalt és részletes beszédet mondott a genfi eseményekről s a francia külpolitika közeljövőben követendő magatartásáról.

Laval beszédében hangsúlyozta, hogy a genfi beszédében leszögezett álláspontját ma is fenntartja, annak a nézetének határozott hangoztatásával, hogy Franciaország és általában a francia politika a jelenlegi határok fenntartásához fog továbbra is ragaszkodni. Ez olyan tény, amelyet az összes európai kormányoknak akceptálni kell, ha igazi hívei a békének s meg is akarják őrizni azt.

Laval ezután Eckhardt magyar fődelegátusnak Genfben tett ama kijelentésével foglalkozott, hogy Magyarország hajlandó közreműködni a Duna-medence gazdasági és erkölcsi ujjaszervezése érdekében. A francia külügyminiszter Eckhardt kijelentésével kapcsolatban azt a bejelentést tette,

hogy a kisantant hajlandó együttműködni Magyarországgal a Duna-medence ujjaszervezése munkájában.

Ezután az olasz-francia közeledési tárgyalásokról nyilatkozott a francia külügyminiszter, hangoztatva, hogy a francia-olasz közeledés semmiesetre sem fogja érinteni a kisantant érdekeit s a kisantantban résztvevő államok a legteljesebb bizalommal viseltethetnek Franciaország iránt. Biztosak lehetnek abban a kisantant államai, hogy bármint tervez a francia kormány, az nem lehet érdekeik ellen irányuló.

Beszéde végén Laval azt a kijelentést tette, hogy Franciaország újból felveszi a tárgyalásokat Németországgal, a keleti paktum megkötése érdekében.

Laval beszéde után felszólalt Henry Berenger, a külügyi bizottság elnöke is, aki kijelentette,

hogy amíg Hitler nem cáfolja meg a „Mein Kampf” című könyvében állítottakat, hogy tudniillik Franciaországot el kell törölni a föld színéről, addig nehéz lesz tárgyalni Németországgal

anélkül, hogy ez a tárgyalás Franciaország helyzetét ne gyöngíteni, vagy ne diszkreditálna.

Egyidejűleg a francia kamara is ülést tartott, amelyen hosszú szónoki párbaj után, mely Flandin és Leon Blum szocialista vezér között zajlott le, a kamara megszavazta a hadseregnek kiutalandó 18 millió frankos rendkívüli hitelt. A szenátus

viszont a külügyi költségvetést szavazta meg.

Louis Barthou emléke

A külügyi költségvetés megszavazása után, a szenátus egy, Louis Barthou emléket méltató törvényt fogadott el, amely köszönetet mond az összes államoknak, amelyek közreműködtek a nemzetközi meg egyezés létrejöttében. A határozati javaslat köszönetét fejezi ki Lavalnak is, genfi tevékenységéért.

Az orosz-francia katonai szerződés ügye.

A londoni Star című lap tegnapi számában azt a szenzációs híradást közölte, hogy Franciaország és a szovjet Németország és Japán ellen irányuló öt évre terjedő érvényű katonai szerződést kötöttek.

Ezzel a hírrel kapcsolatban

az orosz külügyi népbizottság kategórikus cáfolatot adott ki, amelyben

alaptalannak minősíti a francia-orosz katonai szövetség megkötéséről elterjedt híreket.

Egyidejűleg hivatalos francia körök is megállapítják, hogy teljesen alaptalanok a Star című angol lap híradásai egy állítólag francia-orosz katonai szövetség megkötésére vonatkozólag.

Egyidejű hágai jelentés szerint a holland kormány közölte a népszövetségi főtárgyalással, hogy ellene van annak az orosz javaslatnak, amelynek elgondolásai szerint a leszerelési konferenciát állandó békeértekezletté kellene kifejleszteni.

Londoni diplomáciai körökből szerzett értesülések szerint Rómában a francia-olasz közeledés előkészítésének ügye kieligően halad előre.

London, december 19. Ma újabb angol csapattest indul utba a Saar-vidékre.

A londoni állatvédő egyesület táviratban tiltakozott a Jugoszláviából kiutasított magyarok hátrahagyott állatainak kiirtása és éheztetése ellen

Budapest, december 19. (Rador.) A londoni állatvédő egyesület belgrádi társegyesülete elnökének a következő táviratot küldte: Azt a hírt közlik velünk, hogy a Jugoszláviából repatriált magyarok állatai elpusztulnak az éhségtől vagy egyszerűen kiirtják azokat. Igaz-e ez és milyen intézkedéseket tett, ha az állítás igaz?

A jugoszláv állatvédő egyesület elnöke

azt válaszolta, hogy a jugoszláv repatriáló hatóságok kategórikusan visszautasítják azt a állítást, hogy állatokat kinezik. E hirtelen hírek a jugoszláv népet akarják diszkreditálni Európa szemében. A rágalmasz azok részéről történik, akikről bebizonyult, világ itélőszéke előtt, hogy a jugoszláv nép ellen dolgozik.

Nem lesz munkásegységfront Romániában

A feloszlott baloldali szervezetek egységfrontot ajánlottak fel a szociáldemokrata pártnak, de a szociáldemokraták elutasították az ajánlatot

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a katonai parancsnokság 32 kommunista szakszervezetet függesztett fel, amelyek a szocialista egységfrontba tömörültek. Ezek a szervezetek, melyeknek főbb alakulatai az anti fa szista liga, a forradalmi szakszervezeteknek néhány még megmaradt federációja és a Bujor elnökléte alatt működött független szocialista párt volt, a betiltó rendelkezés után együttesen próbált interveniálni a

kormányánál a rendelet visszavonása érdekében.

Az egységfrontba tömörült, feloszlott pártok tárgyalásokat kezdtek a romániai szociáldemokrata párttal egységfront létrehozása érdekében olyan formában, hogy a szociáldemokrata párt is csatlakozzon a pártok egységfrontjához. A szociáldemokrata párt azonban úgy határozott, hogy a feloszlott szervezetekkel nem lép egységfrontba.

WIMPASSING

A karácsony előtti vasárnapon nyitva tarthatnak az üzletek

Bucuresti-Bukarest, december 19. A munkaügyi minisztérium úgy határozott, hogy a karácsony előtti vasárnapon, december 23-án az üzletek egész napon át nyitva tarthatnak. Azok a kereskedők azonban, akik élni akarnak ezzel a joggal, 27-én, karácsony harmadnapján zárni kötelesek.

A Japán államtanács a washingtoni flottagegyezmény felmondása mellett döntött

Tokió, december 19. (Rador.) A császár elnökléte alatt összeült államtanács elhatározta, hogy felmondja a washingtoni tengerészeti fegyverkezéseket korlátozó egyezményt. A határozatot táviratilag hozták a birodalom képviselőinek tudomására.

Lezárták a vizsgálatot a marseillei merénylet ügyében

Marseille, december 19. (Rador.) Az október 9-i merénylet ügyében a vizsgálatot lezárták és ahogy a különböző országokból beérkeznek a vizsgálóbizottságok jelentései, a dossziékat átteszik az ügyészségre.

Könyvet karácsonyra

Lepagezal Cluj, legjobban választhat, cserélhet, visszakiadhat. Kérjen ingyen jegyzéket

Hét évi szünet után újra asszonyt akasztott a hóhér Angliában

London, december 19. (Rador.) Ma reggel Hullban felakasztották Etel Lilly Major, aki megmérgezte volt férjét. Hét év óta Angliában nem végeztek ki asszonyt. Hull város polgármesteri kívül, a város polgárai intéztek kegyelmi kérvényt, a belügyminisztériumba, de elutasították azt, dacára annak, hogy maguk az esküdtek a halálos ítélet kimondása után kegyelemre ajánlották a gyilkos asszonyt.

Háromszáz millió léva kártérítést követelnek a külföldi társaságok Bulgáriától, a petróleum-feldolgozása és kereskedelem monopolizálásáért. Londonból jelentik: Az Evening News szerint a bolgár kormány azon elhatározása következtében, hogy a petróleum feldolgozását és kereskedelmét monopolizálja, a Bulgáriában levő külföldi társaságok exponensei azt az igényt támasztják a bolgár államkincstárval szemben, hogy fizessen berendezéseikért kártérítés fejében 300 millió lévát.

Cenzura!

Kolozsvár karácsonyi szenzációja

HAROLD LLOYD: A Diktátor az Urániában

Taxa post
plátte in n
No. 224718

18. Telefon:
Havonta 110
Évre 600, eg
Földre: Hav
1916-1917, e
dózsák díjs
KELET az
dózság egyt
Ülkéink utá
rás megjelö

Maniu

Ez év szept
párt végreha
latban szöge
kérdésekkel s
Egyebek k
szemben is.
Es elhatáro
normális alk
kében és fel
zöknek a ko
ellen.

Ez a határ
da megegyez
Ma Mihalad
követheki Ma
szeptemberi
Mi történt

Maniu men
párt tett viss
től, amelyet
lat huzott m
Maniu azt
Levonja tel
szavonni Bad

Az utak is
korszaka kezd
lanságok fejez
párton belü
életben.

Averescu
ugyancsak M

Függetlenül
meg Maniu a
indításához,
Vaida volt az
határozatát
függetlenül a
utabb remete
annyi bizonyo
mális meneté
megzavarni.

Halotti

Halotti bes
tatura fölött:
A jugoszlá
het mondaní,
diktatúrától
szemint.

A három é
szerb politika
bravói inaugu
jót, semmi ne
alkotott, elle
abban, hogy
horvát terror
dor király éle

S ha Genfb
padjára min
machinációkat
kos marseillei
terrorizmus n
padjára oda
jugoszláv dikt
roristákat kite
szabadság, a
által.

Ezek a dik
uagszerb szo
bornokok v
Sándor király
rátták, hogy
mányt s a sa
vai a terror é
sék rá a fiat

A diktatura
s, rendszerit
korifeusai tan
ményekből. M
taturák élete
által teremtet
hetetlenül vis
gikus fordulat
szeriti a szab
velő felszabad

Jeffics volt
gati utjain m
goszlávia bels
sak a diktató
s ez a belátá
nyugati kult